

КОМПЛЕКСНЕ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В АГРАРНОМУ ВИЩІ

Піддубцева Ольга Ігорівна,

старший викладач кафедри філології

Дніпровського державного аграрно-економічного університету

poddubtseva@ukr.net

Підписання Угоди про асоціацію та відкриття зони вільної торгівлі з Європейським союзом та налагодження німецько-українського партнерства призводить не тільки до розвитку сталого сільського господарства, ефективної переробки промисловості та підвищення міжнародної конкурентоспроможності, але й до покращення системи аграрної науки та освіти. Все це орієнтує сучасну методика викладання німецької мови на реальні умови міжкультурної комунікації. Німецька мова є засобом міжнародного спілкування, вона виконує роль інструмента, що забезпечує ефективний обмін інформацією, взаєморозуміння та взаємозбагачення між представниками різних мовних сімей. На сьогодні більшість роботодавців, що співпрацюють з німецькими аграрними компаніями, висувають до претендента вимогу щодо рівня володіння саме німецькою мовою. З зв'язку з цим, у педагогічній науці постає проблема пошуку інноваційних методів викладання німецької мови з урахування професійного спрямування студентів.

Проблему професійно орієнтованого навчання іноземних мов досліджували багато вчених Ю. Бабанський, І. Бім, І. Верещагіна, І. Зимня, Г. Китайгородська, С. Ніколаєва, Ю. Пасов, Є. Полат, Г. Рогова, О. Тарнопольський, зокрема фахівців різних аграрних спеціальностей – Ю. Ніколаєнко, О. Краєвська, В. Марчук, О. Резунова, К. Якушко. Однак, досі залишається не визначеним питання використання сучасних методів викладання

німецької мови, які б враховували особливості майбутньої спеціальності студентів.

Метою наукової розробки є визначення комплексу інноваційних методів викладання німецької мови за професійним спрямуванням в аграрному виші.

Вивчення німецької мови за професійним спрямуванням в аграрному закладі вищої освіти має на меті не тільки оволодіння студентами всіма видами мовленнєвої діяльності (читанням, письмом, говорінням та аудіюванням), але й поглиблення їх фахових знань. Для цього необхідно використовувати такі методи навчання, які б моделювали майбутню професійну діяльність студента та давали змогу тренувати німецькомовну професійно-комунікативну діяльність. У своєму дослідженні Л.А. Семак розуміє під професійно-комунікативною діяльністю «мовленнєву взаємодію у професійній сфері, спрямовану на досягнення учасниками спілкування комунікативних і некомунікативних цілей за допомогою засобів мови» [1]. На заняттях з німецької мови професійно-комунікативна діяльність реалізується в усній та письмовій формі та має рецептивний (слухання, читання) та продуктивний (говоріння, письмо) характер.

Вивчення німецької мови за професійним спрямуванням в аграрному виші стає можливим завдяки застосуванню експерієнційно-інтерактивного навчання, що передбачає виконання студентами реальних практичних дій, так чи інакше пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю. В нашому дослідженні ми трактуємо експерієнційне навчання як навчання через досвід практичної діяльності, яка здійснюється засобами німецької мови. Даний вид навчання тісно поєднується з інтерактивністю. Як зазначає Т.О. Пахомова, за допомогою інтегративного підходу можна сформулювати саме здатність фахівця спілкуватися у професійній сфері іноземною мовою, що є базовою вимогою сучасної мовної освіти [2]. До інтерактивних методів навчання можна віднести ті методи, які організують процес соціальної взаємодії таким чином, що на основі цієї взаємодії у студентів виникає деяке “нове” знання або нові навички та вміння, які народилися безпосередньо в процесі взаємодії або як її результат.

Вибір методів навчання студентів аграрній вишів залежить від багатьох факторів, а саме: рівня мовної підготовки, спеціальності та професійних й вікових інтересів студентів. Тож серед усіх інтерактивних методів навчання ми обрали метод «case-study», вебінар, метод проектів та презентація, бо всі ці методи так чи інакше моделюють майбутню професійну діяльність агронома. Під час навчання у виші студент-агроном повинен навчитись швидко знаходити вихід із складних ситуацій не тільки рідною мовою, але й німецькою. Для цього буде ефективним використання саме методу «case-study». На думку О.С. Резунової, «сутність кейс-методу полягає у використанні конкретних випадків, пов'язаних з певними труднощами в професійній діяльності (ситуацій, історій, текстів) для спільного аналізу, обговорення та прийняття рішень студентами» [3]. Метод «case-study» – це метод навчання, під час якого використовується опис реальних професійних ситуацій. На занятті студенти повинні ознайомитись з ситуацією, розібратись у суті питання та запропонувати шляхи вирішення цієї проблеми.

Спираючись на досвід колег, ми можемо стверджувати, що крім методу «case-study» є доцільним використання на заняттях вебінарів. Цей метод дозволяє відтворити умови кооперативної форми організації навчання, використовуючи засоби аудіо- та відео обміну даними та роботи з різноманітними об'єктами, незважаючи на те, що його учасники можуть фізично знаходитись в різних місцях. Для навчання студентів-агрономів німецькомовному професійно орієнтованому спілкуванню ми використовуємо такі методичні можливості вебінару: чат, віртуальні кімнати для спілкування, експрес-тестування.

Також дуже важливим є навчити студентів самостійно шукати інформацію та опрацьовувати її, для цього буде корисним застосування методу проектів. Використання методу проектів сприяє вдосконаленню вміння працювати з текстами різних стилів і жанрів, формуванню навичок пошуку необхідної інформації не лише з підручників, а й з інших іншомовних джерел. На думку Т.О. Пахомової та Я.С. Пономаренко, професійно орієнтовані проекти мають такі характеристики: системність, автономність, результативність, універсальність, концептуальність, теоретико-практична цінність і професійна спрямованість [4].

Ще одним дієвим методом навчання професійно орієнтованій німецькій мові є презентація. Б.О. Тарнопольский визначає презентацію як «підготовлене професійно спрямоване висловлювання, яке об'єднане конкретними завданнями і ситуативними умовами, що базується на результатах аналітичного дослідження певної проблеми, має чітке логіко-композиційне оформлення та націлене на ефективне інформування, мотивування або переконання певної аудиторії з урахуванням її основних культурологічних та соціально-демографічних характеристик» [5]. Цей метод є дієвим не тільки для покращення німецькомовної професійно орієнтованої компетентності, але й дає змогу студентам отримати досвід в підготовці та проведенні презентацій за своїм професійним спрямуванням. Саме професійна складова є дуже важлива для зацікавлення студентів аграрного профілю у вивченні німецької мови.

Отже, до числа найбільш ефективних методів навчання німецькій мові за професійним спрямуванням студентів аграрних закладів вищої освіти належать методу «case-study», вебінар, метод проектів та презентація.

ЛІТЕРАТУРА

1. Семак Л.А. Сучасні методи навчання української мови у закладах вищої освіти. / Л.А. Семак. – [Електронний ресурс] // Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурної, психології, педагогіки та історії]. – Вінниця, 2019. – Випуск 23 (том 2). – С. 104-107. – Режим доступу до ресурсу: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/24453/1/gum_23_tom2_print.pdf#page=104.

2. Пахомова Т.А. Изучение художественных текстов в системе профессиональной иноязычной подготовки студентов-филологов на продвинутом этапе / Т. А. Пахомова. // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III (31), Issue 61. – Budapest. – 2015. – С.47-49.

3. Резунова О.С. Інноваційні технології викладання ділової англійської мови в аграрному ВНЗ / О.С. Резунова. – [Електронний ресурс] // Науковий

вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки. – 2014. – Вип. 206. – С. 176-182. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_fil.n_2014_206_29

4. Пахомова Т. О. Професійно орієнтований підхід у формуванні англомовної читацької компетентності в учнів професійних ліцеїв технічного профілю / Т. О. Пахомова, Я. С. Пономаренко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – Острог : Вид-во НаУОА, 2017. – Вип. 67. – С. 216–220. DOI: 10.25264/2519-2558-2017-67-216-220

5. Тарнопольський О.Б. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою : [навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів] / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 288 с.